

Děti ze Žampachu mají příležitost žít v rodinném prostředí

Rozhovor

KAROLÍNA VELŠOVÁ

Domov pod hradem Žampach nabízí bezpečné prostředí a sociální služby nejen pro dospělé klienty s mentálním postižením, ale také pro ty nejmenší. Cílem domova je přiblížit život handicapovaným co nejvíce tomu rodinnému, a pokud to jde, zvyšovat i jejich samostatnost.

„Poměrně široké portfolio poskytovaných služeb nám umožňuje být flexibilní a přizpůsobovat služby skutečné potřebě našich uživatelů,“ říká ředitel domova **LUDEK GRÄTZ**.

Jaké služby poskytuje Domov pod hradem Žampach?

Domov je příspěvkovou organizací Pardubického kraje, která poskytuje tři druhy sociálních pobytových služeb a jednu službu terénní a ambulantní. Naši klienti mohou přecházet z pobytových služeb poskytovaných v areálu na Žampachu do služeb v komunitě nebo úplně opustit pobytové služby a čerpat naši podporu ve vlastní domácnosti. Tedy služby ve formě terénní nebo ambulantní.

Kdo je vaším klientem?

Naše služby jsou určeny pro osoby s mentálním postižením a eventuálně s přidruženou tělesnou nebo smyslovou vadou. Menší část kapacity je určena také pro děti a mladé dospělé. Provozujeme i specializovanou sociální službu pro osoby s náročným chováním, respektive s poruchami autistického spektra. Rovněž poskytujeme odlehčovací službu, což jsou krátkodobé pobyty zdravotně postižených osob, umožňující oddych a odpočinek jinak pečujícím rodičům.

Poskytujete také chráněné bydlení a vytváříte komunitní domácnosti. Kolik lidí u vás trvale žije?

Strategií Pardubického kraje a tedy i naší je poskytovat pobytové sociální služby ve formě a v prostředí co nejvíce blízkém běžnému životu. Tedy bez prvků ústavních sociálních služeb. To se velmi dobře daří, především když poskytujeme pobytové sociální služby v komunitních domácnostech, tedy v malých skupinách rodinného typu, které jsou rozmístěny v bytech či domcích

v okolních městech a obcích. Tyto změny provádíme postupně, neboť je to spojeno s nároky na uživatele, personál a také materiálně technickými a finančními na zajištění těchto změn. Do této doby se nám podařilo posunout z areálu na Žampachu zhruba 30 uživatelů do komunitní pobytové služby a dalších 14 uživatelů do terénní služby podpora samostatného bydlení. Hlavní část kapacity našich služeb však nadále zůstává na Žampachu, kde poskytujeme také zmíněnou specializovanou službu, službu odlehčovací a službu sociálně terapeutické dílny. Pro tyto služby zde máme vytvořeno velmi dobré zázemí.

Jak vypadá klasičtý den uživatelů komunitní služby?

Velmi se podobá dnu běžného dospělého člověka. Každého uživatele ve službě chráněné bydlení podporujeme v tom, aby byl ve své domácnosti co nejvíce samostatný, pokud jde například o zajištění stravy, úklidu a hygieny. Podstatné pro nás je, aby uživatelé získali a udrželi si pracovní uplatnění v běžném nebo chráněném zaměstnání. Zprostředkováváme nebo zajišťujeme také nabídku různých aktivizačních činností. Tedy typický uživatel chráněného bydlení ráno vstane, nasnídá se, jde do práce, po práci tráví čas domácími

a zájmovými činnostmi.

Před nedávnem jste otevřeli nový domek pro dětské klienty.

Domov provozuje jednu domácnost určenou pro děti ve věku od 3 let. Dosud byla umístěna v areálu domova na Žampachu. Záměrem bylo ji přesunout ze Žampachu do samostatného objektu ve městě Žamberk, kde by byla také možnost docházky dětí do specializovaného školského zařízení v místě. Tento záměr se podařilo zrealizovat a v srpnu se děti budou stěhovat do domku v Žamberku.

Pro jaké děti je určen a kolik jich zde může trvale žít?

Děti ze Žampachu dostávají možnost bydlet a žít v prostředí blízkém běžnému domovu. Domov pod hradem Žampach bude v tomto domku zajišťovat sociální pobytovou službu celoročně, a to s kapacitou 5 dětí, a dále zde bude také nabízet rodičům krátkodobé pobyty dětí – službu odlehčovací.

Podporujete lidi v samostatném bydlení. Jak to funguje v praxi?

Uživatelé služby chráněné bydlení podporujeme v rozvoji jejich samostatnosti, a pokud se podaří u nich dosáhnout takových dovedností, že by mohli s naší pomocí zvládat

i vlastní domácnost, jsou připraveni i pro takovou změnu. Tedy přechod ze služby pobytové do služby terénní. Tuto zkušenost máme aktuálně u 14 klientů. Předpokladem je řešení vlastního, respektive perspektivního nájemní vztahu k bydlení a schopnost zvládat domácnost samostatně i po stránce finanční. Naším posláním pak v této službě je pomáhat uživatelům žít v běžném prostředí vlastní domácnosti a zvládat nároky samostatného bydlení.

Plánujete navyšovat pobytové kapacity pro nové klienty?

Kapacitu našich pobytových sociálních služeb poskytovaných v areálu na Žampach nenavýšujeme, naopak. Chceme poskytovat sociální služby pouze ve vysoké kvalitě, tedy s potřebným materiálně technickým a personálním zajištěním. Naše služby by měly být také dlouhodobě udržitelné i ve vztahu k předpokládaným finančním zdrojům.

Snažíte se propojit svět handicapovaných se širší veřejností. Daří se vám to?

Na otevřenosti zámeckého areálu a parku pro veřejnost je založena integrace života zdravotně postižených klientů s okolním prostředím. Vybavení našeho areálu motivuje zejména návštěvy rodičů s dětmi. Arboretum si také našlo svou cílovou skupinu. Dobrou návštěvnost si vybudovaly i naše akce pro veřejnost pořádané v zámeckém areálu.

Foto: Domov pod hradem Žampach

„Poměrně široké portfolio poskytovaných služeb nám umožňuje být flexibilní a přizpůsobovat služby skutečné potřebě našich uživatelů.“